Anul VII · Sibiiu, Marți 16/28 Ianuarie 1890 · Nr. 11

ABONAMENTELE

Pentru Sibiiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarchie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl. 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare ḑi de lucru

INSERȚIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția: Str. Iernii 11. — **Administrația:** Str. Cisnădiei 3.

Se prenumeră și la poste și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipscani 35.

Epistole nefrancate se refusă. — Manuscripte nu se înapoiază.

Un numĕr costă 5 cruceri v. a. sau 15 bani rom.

Politica noastră națională.

I.

* În vieața noastră publică se vorbesce foarte mult de *națională*: avem aspirațiuni naționale, interese naționale și scopuri naționale, avem un partid național, care face pe basa unui program național politică națională.

Se ivesc cu toate aceste în vieața noastră publică destul de adese-ori oameni altfel destul de luminați, care tot nu sûnt încă dumeriți, ce va sĕ ḑică „*național*“ în vieața politică.

Nu mai încape nici o îndoeală, că națională românească e politica făcută de Români, spre a-'i asigura poporului român condițiunile de desvoltare națională. Scopurile urmărite sûnt deci mai presus de toate ceea-ce hotărresce caracterul politicei, și dacă aceste sûnt românesci, și politica e națională românească.

Ori-și-ce om deprins a-'și da seamă despre înțelesul cuvintelor, va simți însĕ, că în practica vieții nu e vorba de scopuri în genere, ci de scopuri bine precisate, și că atunci, când vorba e de precisarea scopurilor, părerile oamenilor pot sĕ fie foarte deosebite.

Fiesce-căruia dintre noi în ḑiua întrării sale în vieața politică 'i-se pun întrebările: Care sûnt aspirațiunile naționale românesci? Care sûnt interesele naționale românesci? Care sûnt scopurile naționale românesci?

Nu însĕ fiesce-care dintre noi rĕspunde în același fel la aceste întrebări. Astfel chiar și în ceea-ce privesce scopurile urmărite putem sĕ ne deosebim unii de alții, cu toate-că și unii și alții tot asigurarea condițiunilor de desvoltare națională o voim.

Cu atât mai deosebite pot sĕ fie părerile, când avem sĕ rĕspundem la întrebarea și mai practică: *Cum avem sĕ procedem,* ca sĕ ajungem mai curênd și cu mai puține sacrificii la realisarea scopurilor odată precisate?

E evident, că omul, care ia propria sa lucrare politică în serios și își dă seamă despre rĕspunderea, pe care o primesce, când întră în vieața politică, nu-'și va închipui, închis între patru pareți, potrivit numai cu dispositiunile sale individuale, rĕspunsuri după plac la toate aceste întrebări; căci ori-și-cât de frumoase ar fi aceste rĕspunsuri închipuite de dînsul, în practica vieții politice hotărresce numai ceea-ce Românii ei înșiși sûnt și gândesc și *națională românească* e numai politica, pe care Românii sûnt gata sĕ o susțină, la nevoie, cu cea mai extremă hotărîre, ear' aceasta omul o face numai împins de propriile sale dureri, de propriile sale doriri, de propriul seu gând.

Acela, care vrea sĕ facă o asemenea politică, își va da silința de a cunoasce trecutul Românilor, literatura lor și pulsațiunile vieții lor actuale și va avè abnegațiunea, de a nu voì în vieața publică decât ceea-ce resultă din trecutul Românilor și se potrivesce cu simțĕmêntul lor comun.

Românii aḑi în vieață au sĕ ducă mai departe lucrarea părinților sei: chiar și dacă n'ar fi bine croită lucrarea aceasta, ea e firescul punct de plecare al lucrării noastre. Căci scopurile precisate de părinții și bunii nostri nu sûnt încă atinse și contimporanii nostri s'au trezit în lume și au crescut nisuind spre ele: acela dar', care s'ar crede chiemat a împinge societatea română spre alte scopuri, fie aceste ori-și-cât de frumoase, ar lua asupra sa nu numai o sarcină foarte grea, ci totodată și o rĕspundere foarte mare.

Și nu mai puțin grea e sarcina, nici mai puțin mare rĕspunderea ce cade asupra aceluia, care s'ar simți îndemnat sĕ-'i abată pe Români din căile, pe care au umblat până acum.

Noi nu sûntem de ieri, de alaltăieri, ci urmărim de vre-o douĕ sute de ani cam în aceleași condițiuni aceleași scopuri. Avem deci tradițiunile noastre și în vieața politică.

Dela tradițiunile aceste, care au fost sfințite de faptele celor mai mari înaintași ai nostri și de multe succese ale lor, numai încetul cu încetul și numai înduplecați de fapte vom putè sĕ ne abatem. Acela, care crede, că ar putè sĕ ne înduplece prin argumente scoase din mintea lui, ori nu-'și dă seamă despre ceea-ce voesce, ori se simte prea de tot tare.

La 1848 câțiva dintre Românii mai luminați au trecut în partidul lui Ludovic Kossuth. Unii dintre dînșii au luat parte la dieta din Dobrițin, alții s'au luptat sub steagurile rĕsculaților și ear' alții au susținut față cu frații lor români causa representată de Kossuth.

Urma a dovedit, că mulți dintre dînșii erau inspirați de cele mai patriotice și mai românesci simțĕminte, și s'ar putè poate susținè cu oare-care succes și tesa, că mai bine ar fi fost pentru neamul românesc, dacă toți Românii ar fi făcut ca dînșii.

Istoria cu toate aceste îi condamnă fără de reservă, fiindcă n'au avut în inimile lor destulă abnegațiune, ca sĕ meargă cu curentul general, și s'au despărțit în cele mai grele timpuri de frații lor. Dar' procederea lor nici că era cuminte, deoare-ce isolându-se, nu mai însemnau ca Români nimic. Și ca sĕ iese la iveală, cât de puțin e cu putință de a-'i abate pe oameni prin argumente dela tradițiuni întemeiate pe fapte, reamintim numai, că părintele lui George Popa, un simplu fruntaș din satul lui, a fost, percând ficiorul lui se afla în dieta dela Dobrițin, executat de generalul Bem, pe care 'l combătuse în fruntea consătenilor sei. Un om de superioritatea lui George Popa n'a putut deci sĕ înduplece nici pe cele mai apropiate rude ale sale, nici pe prietenii sei din copilărie, ba nici chiar pe tatăl seu: toată cultura lui, toată superioritatea lui, toată iubirea celor mai deaproape ai sei au rĕmas impotente față cu tradițiunala alipire către Monarch.

De atunci și până în ḑiua de astăḑi au trecut preste patruḑeci de ani, și multe s'au petrecut, multe s'au schimbat în timpul acestor patruḑeci de ani. Dar' tot mai trăesc mulți din oamenii, care au luat parte la acele nenorocite mișcări, și încă mai mulți trăesc din cei-ce au crescut sub impresiunea faptelor petrecute atunci.

Reamintindu-ne faptele petrecute în timpul celor din urmă douĕḑeci-și-cinci de ani și mai ales impresiunile produse în inimile Românilor în timpul celor din urmă câțiva ani, trebue, durere, sĕ recunoascem și noi, că astăḑi alipirea către Monarch a Românilor nu mai e aceeași putere elementară ca la 1848, la 1859 și la 1866, ba că în o însemnată parte din societatea noastră cultă ea a slăbit mult.

Căci covîrșitoare e puterea faptelor.

Cine cu toate aceste s'ar încumeta, punêndu-'și mâna pe inimă, sĕ-'i înduplece pe Români a se abate de politica inaugurată de primii luptători naționali ai nostri și dusă până în ḑilele noastre de Andreiu Șaguna? Cine poate sĕ creaḑă în toată sinceritatea, că Românii, care nu s'au luptat nici-odată contra Monarchului lor, astăḑi, ori mâne ori într'un timp politicesce aprețiabil pot sĕ fie accesibili pentru o politică, căreia 'i-s'ar putè da și o interpretare Kossuth-istă?

Nici un om, care-'i cunoasce din destul pe Români.

Se poate că în teorie, ca plăsmuire a vre-unei minți mari, o asemenea politică ar fi foarte ingenioasă, dar' în practica vieții noastre actuale ea e preste putință, deoare-ce massele mari ale poporului român, pătrunse de spiritul dinastic, sûnt atât de puțin pregătite pentru ea, încât nimeni nu cutează sĕ facă și în mijlocul *lor* o propagandă în acest sens.

Mult ar trebuì sĕ mai dureze actuala stare de lucruri, pentru-ca Românii sĕ fie accesibili și pentru o asemenea politică.

Se ivesc cu toate aceste în vieața noastră publică din când în când oarecare semne, din care s'ar putè trage conclusiunea, că unii dintre oamenii nostri politici ar voì sĕ ne abatem chiar astăḑi dela politica noastră tradițională.

Noi stăruim în credința, că greșesc aceia, care și trag în adevĕr conclusiunea aceasta.

Căci oameni serioși ar putè, ce e drept, sĕ dorească, dar' nu pot *voì* ceea-ce e preste putință, și numai de ceea-ce oameni serioși voesc avem sĕ tinem seamă în vieața noastră publică.

REVISTĂ POLITICĂ.

Sibiiu, 15 Ianuarie st. v.

Din parlamentul maghiar.

În dieta din Budapesta se continuă încă desbaterea asupra budgetului ministerului de culte și instrucțiune. În ședința de Vineri a vorbit Polónyi despre politica de cultură și alte lucruri înrudite cu ea, oprindu-se mai mult la autonomia catolicilor, despre care el are vederi deosebite de cele ale ministrului, care de dragul unor episcopi ignorează elaboratul congresului. Archiepiscopul Samassa s'a declarat franc pentru reînceperea firului congresual. De aceea ar trebuì sĕ se convoace din nou congresul, pentru-că o altă corporațiune nu are competența și autoritatea respectivă. Ioan Asboth încă s'a pronunțat cu privire la autonomia catolicilor și s'a ocupat apoi în detail cu o critică a întregei instrucțiuni din Ungaria. El a vorbit mai ales în contra instrucțiunii speciale la școalele medii, care nu lasă destul timp pentru desvoltarea aptitudinilor corporale și intelectuale. Oratorul a ilustrat primejdiile, care s'ar nasce pentru cultura națională prin abandonarea limbii grecesci. După el a vorbit representantul dela Oroșhaza, luând sub o aspră critică activitatea ministrului. Deputatul Carol Pulszky a tractat o nouă temă și a propus crearea unui conex mai strîns între centru și între teatrele provinciale ce au sĕ fie subvenționate și decătră municipii. După el a vorbit dl Hermann despre desvoltarea geniului maghiar, în al cărui interes ar trebuì sĕ se înființeze a treia universitate în Alföld. Mai pe urmă a pledat Linder pentru ajutorarea practicanților în drept nesalarisați, și la 2 oare s'a ridicat ședința.

În ședința de Sâmbătă a luat cel dintêiu cuvêntul Carol Vadnay. Lui 'i-a urmat Csatár. Schwárcz a luat în apĕrare instrucțiunea specială față cu Asboth și s'a declarat în contra ori-cărei aiurări cu lucrurile antice. Societatea engleză nu are sĕ-'și mulțumească cultura limbei grecesci, pe care numai foarte puțini o învață. După o pausă de cinci minute a vorbit Gavriil Ugron, restringêndu-se numai la autonomia catolicilor. Hock a spriginit și el propunerea cu privire la crearea autonomiei catolicilor și a pledat pentru susținerea limbii grecesci în școalele medii. Ședința s'a ridicat la oarele 2 1/2.

Înarmările rusesci.

Rusia continuă mereu cu pregătirile ei de rĕsboiu. Nu demult s'a fost dat ordin pentru înființarea de patru noue regimente de întregire cazacesci în cas de rĕsboiu. Acum se împărtășesce eară, că are sĕ se îmulțească statul mai multor batalioane de reservă cu câte doi căpitani și mai mulți sublocotenenți. Toată lumea scie astăḑi, ce au sĕ însemneze aceste pregătiri. Scopul lor a fost descoperit de „Rusky Invalid“ încă la 15 Decemvrie 1887. Despre schimbările ce au sĕ se facă cu privire la posturile de comandanți în armata rusească se împărtășesce, că în locul principelui Dondukoff-Korsakoff, care resignează la postul seu de guvernor general în Caucas, va fi numit generalul Șeremetieff, și că generalul Kaulbars de piă memorie bulgărească va fi împărțit ca șef al statului major la comanda de corp din Varșovia.

Socialismul în Europa.

Socialistii tuturor țerilor, îndată-ce reclamă interesele lor, merg mână în mână și în deplină solidaritate. O nouă dovadă despre aceasta ni-se ofere din incidentul alegerilor iminente pentru dieta imperială germană. Nu numai socialistii austriaci, ci chiar și cei din Ungaria contribue la fondul electoral al socialistilor din Germania. „Arbeiterztg.“ din Viena a publicat ḑilele aceste un apel de următorul cuprins: „Soților! Democrați sociali! Voi sciți ce vor amicii nostri germani; ținta lor e a noastră; voi sciți ce au sĕ sufere soții nostri germani, suferințele lor sûnt ale voastre! Dați doveḑi, că causa poporului aliază toate popoarele. În acest înțeles, în semn al solidarității internaționale neal-

FOIȚA „TRIBUNEI“

Românii și Arabii.

— Schiță —

de **Folklor.**

Într'adevĕr, titlul ce pusei în fruntea acestor șire, precât de mult excită curiositatea, pe atâta și promite. Și cu toate aceste acei iubiți cetitori, care vor binevoì a mĕ urma în această scriere scurtă, își vor vedè ilusiunile suflate în vênt, nu se vor trezì aproape mai cu nimica. Dar' cine scie?...

Frunzărind într'o ḑi prin frumoasele „anecdote poporale“ ale domnului T. D. Speranță, dădui preste una întitulată „Ce măgar!“ (pag. 578), de curiositate o cetii. Sĕ v'o citez:

Un Țigan, precum se ḑice,
Nu ursar ori lingurar,
Ci de cei-ce șed prin sate,
Căpĕtase-un biet măgar.
Dar' făcêndu-'i hojma slujbe
Ce-un măgar putea sĕ facă,
Începù cu 'ncet Țiganul,
Vita lui sĕ nu-'i mai placă,
Îi găsì cusur acuma,
Ḑicênd: „Doamne, ce pĕcat,
„Așa vite muncitoare
„S'aibă darul de mâncat!“
Și începù de-aicea 'ncolo
Din traiu sĕ-'i tot scurteze,
Ca sĕ vadă n'or fi chipuri
De mâncat sĕ-'l desbăreze.

—

Aḑi scurtează, mân' scurtează,
Și cu cât mai mult scurtà,
El vedea că și măgarul
Mâncă numai cât îi dă.
„Haide, ḑice-așa 'nainte!
„Ăsta-i semn, că merge bine,
„Dracu-i drac, dar' cât îmi pare
„Tot nu-i meșter ca și mine!“

—

În sfîrșit încet ajunge,
Ca nimic sĕ nu-'i mai dee,
Nici un paiu batăr de zare,
Și nici apă ca sĕ bee...
Și umbla fudul Țiganul,
Povestind la toți prin sat,
Cum deprinse el măgarul
Sĕ trăească nemâncat.
„De acum n'am de dînsul grije,
„Pot sĕ-'l las ori-cât îmi place,
„Și la drum de vreau sĕ umblu,
„Chieltueală nu 'mi-a face.
„Pot de-acum în voe bună
„Tot sĕ-'l port și ear' sĕ-'l port!“
Dar' acasă când venit-a,
'Și-a găsit măgarul mort.

—

— „Ce măgar! Sĕ peară-'ți place,
„Dobitoc nejudecat,
„Tocmai când se deprinsese
„Sĕ trăească nemâncat!“

Deja când cetii rîndurile prime, îmi adusei aminte, că această anecdotă o mai cetisem odată, dar' sciam positiv, că nu în forma asta și nici în limba românească. După multă băataie de cap aflasem, că o cetii în un jurnal beletristic german. Apucai dar' jurnalul și începui a căuta după anecdota din vorbă. O aflai. Ea avea titlul „Măgarul lui Hassan“ de Drobal Effendi, tradusă din arabesce de Wachenhusen, scriitor german de renume.

O traduc în următoarele, pentru de a se vedè asemĕnarea ce se află între aceste douĕ anecdote, una română, alta arabă.

Hassan Abu Dehal era unul dintre cei mai avuți Fellahĭ din Luxor, după-cum îl arĕta și numele; mulți îi ḑiceau și: tatăl aurului, fiindcă posedea de acesta în abundanță.

Hassan mai era prelûngă aceste și cel mai sgârcit dintre toți Fellahi. Și încă de o așa sgârcenie, decât care nu se da alta în tot Egipetul-superior; în lung și în lat, dela țĕrmurii Nilului până afund în Nubia se povestia de avariția sa.

De sine se înțelege apoi, că Hassan a rĕmas necăsătorit; pentru-că, — raționa el, — o femeie costă bani, femeile sûnt risipitoare, femeile nu sciu prețuì valoarea aurului, femeile sûnt limbute, ceea-ce nu-'i convenia deloc, căci el doria tare mult, ca nime sĕ nu scie nimic de avuția sa. Pentru-că de va afla de lucrul acesta Mudirul, — guvernatorul, — va spune Machmunului, care apoi va trimite pe executor spre a stoarce dela el ḑecieală.

Cu toate precauțiunile aceste însĕ, faima despre averea lui ajunse până la Schech, care îndată și demândà, ca sĕ-'l bată până atunci, până când va spune unde sûnt banii. Hassan suferì pacient ori-ce tortură și din gura lui nu putură scoate altceva, decât că e un om sărac, care trăesce din roadele pămêntului seu de cucuruz și că nu poate ținè prelûngă casă nici măcar o cămilă, toată averea lui stă din coliba, — ce o folosesce drept locuință, — și din credinciosul seu măgar. Și astfel Șechul cu toți servitorii sei fu tras pe sfoară și Hassan trăì și după aceea, ca și mai înainte, singur în coliba sa cu credinciosu-'i măgar...

Bucuros nu-'l cerceta nime, toți sciau că e sgârcit; nu-'l cercetau, pentru-că un sgârcit nu spesează nimic spre a primì bine pe oaspele seu; dacă totuși și spesează ceva, atunci numai după-ce mai ântêiu îi numĕră dinții.

Când Marabù-ul Ben-Abbas prânḑì odată în chilia altui Marabù, acesta avù neprevederea, de a face atent pe oaspele seu asupra unui fir de pĕr, pe care era sĕ-'l ducă în gură cu Cuscussù. — o mâncare de urez.

Ben-Abbas mănios, se ridică și îi ḑise:

„Dacă tu așa de atent mĕ privesci cum mănânc, atunci îți jur, că nici-când nu voiu mai primì a-'ți fi oaspe!“

Și de atunci Ben-Abbas și încungiura locuința prietenului seu.

. . . . . .

Așadară Hassan Abu Debal trăia singur cu măgarul seu.

Dacă mergea cineva la el, 'i-se plângea de lipsa, în care se află; de-'l cerceta cineva seara, îl primia la lumina unui hopaiț. Preste tot, când întra oaspele în casă, îl prevenia, că n'are timp de perdut cu el.

„Vii doar' sĕ-'mi areți ceva, ori poate numai în povesti?“ întreba pe cel-ce întra, și apoi pentru casul ultim stîngea lumina, pentru-că la povesti pot fi și fără de ea.

Astfel apoi îl încungiurau toți; numai sĕrmanul de măgar mai rĕmase la el, dar' soartea bietului animal nu era nici-decât de invidiat. Ieslea sa era totdeauna goală, și cum înșelase Hassan pe Mudir, pe Șech, pe Machmur și pe vecinii sei, așa îl înșelase și pe bietul măgar.

Hassan venì adecă la idea aceea, că luțerna e cu mult mai scumpă pentru acest animal răbduriu; că el, chiar așa de bun va fi pentru de a-'i duce greutățile lui și dacă va mânca numai paie. Deci Hassan îi puse de acì înainte în iesle numai paie.

Aceasta nu dură mult. Măgarul slăbì cu totul și nu se mai învoia a mai mânca paiele cele goale și uscate. Ce sĕ facă acum Hassan? Se puse înaintea colibii sale și își tot bătea mințile, cum ar putè afla un mijloc mai acomodat, pentru de a face pe măgar sĕ mânce numai paie.

Un proverb ḑice: Sgârciții sûnt totdeauna invențioși, și în special acolo, unde e vorba de folosul seu și de dauna altuia. Hassan aflà dară mijlocul.

Merse în oraș și cumpĕrà o pĕrechie de ochielari cu nisce sticle mari verḑi. Acesti ochielari îi lega înaintea ochilor măgarului seu, și vĕḑù cum acesta se înșeală mâncând cu apetit mare paiele cele rele, pe care el le ținea de luțernă verde și frumoasă. Veselia lui Hassan era nedescriptibilă.

terabile, care împreună toate partidele proletare ale pământului, în semn de cameraderie de arme, — luați parte la lupta electorală în acea formă, în care tuturora ni-e cu putință, luați parte la colecta, pe care prin aceasta o deschidem pentru fondul electoral al democrației sociale germane. Facă-'și fiecare datorința! Să trăească democrația socială internațională!" La acest articol organul lucrătorilor din Ungaria face următoarele observări: „Noi putem să acceptăm acest apel punct de punct și facem atenți pe toți soții nostri, că noi primim contribuiri pentru fondul electoral al soților nostri din Germania".

Politica Austriei în Balcani.

Într'o corespondență ce diarul „Times" primesce din Constantinopol se scrie, că Germania nu prea privesce cu ochi bucuroși ceea-ce Austria face în Balcani. Nu-'i convine cu deosebire politica ce Austria o face în Bulgaria.

Corespondentul diarului englez spune, că decând împăratul german a visitat pe Sultanul, relațiunile diplomatice între Germania și Turcia au devenit de tot intime. Chiar în dilele aceste Poarta a primit din Berlin o depeșă, în care se spune, că în cercurile înalte diplomatice din capitala Germaniei nu se ascunde deloc supărarea pe Austria pentru politica ei din Orient.

La Berlin se dice, că politica dlui Kálnoky este prea îndrăsneață și poate aduce după sine oare-care încurcături, dacă nu pericole serioase chiar, ceea-ce ar sili pe Germania să intervină și ea pentru a descurca treburile, mai ales când cearta s'ar produce cu Rusia.

În tot casul însă, spune corespondentul diarului englez, Germania va spriginì în secret pe aliata sa, pentru-ca astfel să facă a se recunoasce actuala situație în Bulgaria de legală.

Dl Bismarck n'ar dorì însă, ca să vină vremea, când să trebue a intervenì în favorul Austriei, ci ar fi prea bucuros a face unele concesiuni Rusiei, pentru a o liniștì, aceste concesiuni să nu fie însă în detrimentul Austriei.

Politică culturală.

Sub acest titlu publică „Erdélyi Hiradó" din Cluj, astădi organ declarat al opoziției moderate, un articol, ale cărui idei ne privesc foarte deaproape și pe noi Românii. El este o nouă dovadă, că nu numai tabăra mamelucilor dlui Coloman Tisza, ci toate partidele politice maghiare și preste tot obștia întreagă a politicilor și politicastrilor maghiari au despre cestiunea naționalităților vederi precât de absurde, pe atât de periculoase.

Fie și numai din acest punct de vedere, ne vedem îndemnați să reproducem traducerea verbală a acestui articol, care sună astfel:

Politica culturală este în Ungaria un cuvânt mult accentuat, dar' puțini îi înțeleg întreaga importanță și și mai puțini o urmăresc. Politica culturală este la noi identică cu întrebarea: a fi sau a nu fi. Înzadar împrejmuim noi rasa noastră cu șanțurile instituțiunilor politice, înzadar ne străduim a câștiga dela putere (înțelege dela Coroană. Red. „Trib.") tot mai multe drepturi pe seama națiunii, altcum și aceasta a negligiat-o guvernul și partidul seu cu desăvârșire de 15 ani încoace; dacă nu ne întărim rasa, nu o consolidăm cu cultură și avere, vom perì fără scăpare în marele *struglle for live* al neamurilor.

Durere, nici în afacerea specială a instrucțiunii publice nu urmărim o politică de cultură energică, cuminte și perseverantă națională maghiară. Datele statistice, pe care le arată instrucțiunea noastră publică, dovedesc în mod trist, că școalele noastre, începând dela cele poporale până sus la cele secundare și speciale, sânt departe de a fi cu energie și hotărît și toate naționale maghiare. Țeara e plină de tot felul de școale nemaghiare poporale, ba sânt o grămadă de școli secundare și speciale cu limbă de propunere nemaghiară, deși spre norocire cu mult mai puține. Apoi dacă ar fi măcar numai limba de propunerea. nemaghiară! Asta nici n'ar fi un rău așa de mare. În cele din urmă și cu limba maternă și cultură românească, sârbească, slovăcească și germană poate fi cineva foarte bun cetățean al statului unguresc.

Dar' aceea este nespus de fatal pentru întărirea noastră națională, că în școalele cu limbă de propunere nemaghiară și direcția spirituală este nemaghiară, ba chiar contrară rasei noastre, precum și limbii, tradițiunilor și aspirațiunilor noastre. În școalele românesci se cresce o tinerime, care este plină de ură față cu tot ce este maghiar; idealurile acestei tinerimi sânt Mihaiu-Vodă, Horea și Cloșca, precum și marea Daco-Românie până la Tisza; tinerimea școalelor săsesci și în școală și lângă cânciauăle cu bere cântă „Die Wacht am Rhein" și fantasează de stăpânirea lumii prin neamul german chiar și la Brașov în gura românismului; Sârbii, Slovacii și Rutenii visează despre o mare Slavonie.

Și cu toate-că parlamentul maghiar și bărbați de stat maghiari țin puterea în mânile lor, parlamentul și și guvernul în mod consecuent de 22 de ani își închide ochii cu indolență în fața acestei nenorocite stări de lucruri. Și într'aceste noi ne consumăm timpul cel scump în discuții mărunte și de nimic, care în fiecare an se desvoaltă într'un potop zadarnic de cuvinte cu deosebire despre budgetul ministrului instrucțiunii publice, ear' într'aceea ne uităm să facem instrucțiunea publică în adevăr națională maghiară.

Și acuma a dat ministrul instrucțiunii publice, contele Albin Csáky un program lung și detailat în legătură cu desbaterile asupra budgetului resortului seu; înșirând verdi și uscate a spus câte de toate voesce și va face în causa școalelor poporale, în afacerea învățătorilor poporali, în cestiunea școalelor speciale și în afacerea didactrului la universități. Casa deputaților cu mare atențiune ascultă pe ministru, ba multe declarațiuni ale lui sânt aprobate fără deosebire de partid. După aceea încep a discuta despre folosul limbii eline și despre necesitatea academiilor de drepturi. Vorbesc și ministrul și deputații despre autonomia bisericii catolice.

Și în mijlocul acestora nici nu vine vorba, că oare să lăsăm să se desvoalte, să înflorească și să se pustiească printre popoarele nemaghiare ale țerii tot felul de școale? Să suferim și mai departe, ca naționalitățile noastre sub masca liberalismului și a libertății politice să se sporească în lăuntrul țerii mii și mii de dușmani de moarte ai națiunii?

Se dice, că aceasta este voce de șovinist. Se dice, că bisericilor nu se poate răpì autonomia și societății dreptul de liberă activitate. Se poate, deși eu în cestiune de existență națională nu cunosc nici autonomie confesională, nici libertatea întrunirilor. Ce-'mi este mie liberalismul și toleranța, dacă sub argumentul lor eu nutresc șerpi la sînul meu.

Cu adevărat dic:

Nu este bine organisată politica maghiară de instrucțiune publică așa cum este construită astădi. Și eu tare sânt convins despre aceea, că dacă această politică mestecată cu timiditate și împănată cu liberalism rău interpretat va dura numai câteva decenii așa, apoi Ungaria prelângă toate „Kultur-Egylet"-urile nu va fi mai mult, ci a fost. Căci o țeară, ale cărei milioane de popor nu sânt una în sentimente naționale și în cultură, o asemenea țeară mai curând sau mai târdiu se descompune și se va risipì ca un snop deslegat!

Videant consules!

Ministrul Csáky și primatele.

Diecesa **oradană**, Ianuarie 1890.

„Tribuna" în Nr. 6 a. c. sub rubrica „Posta ultimă" aduce scirea, că „ministrul Csáky a adresat episcopatului o circulară reprobând cultivarea defectuoasă a limbii maghiare în seminarele preoțesci. Primatele a răspuns, că aserțiunea lui Csáky nu este adevărată. Clericii învață în gimnasii numai unguresce și își uită limba maternă, așa că comune germane și slovăcesci capătă preoți, care sciu numai unguresce".

E adevărat aceasta? Atunci cel mai „infalibil" al Ungariei demonstră până la evidență, că în Ungaria treburile sânt mai asiatice decât în Asia, pentru-că preoții catolici, care se trimit în Asia, ani întregi învață limba poporului, la care se trimit, ear' în Ungaria fiii poporului se instruează în gimnasii și seminare o mulțime de ani așa, ca să uite limba poporului, la care se trimit spre a-'l lumina, acum cum vor lumina aceia, care singuri sânt întunecați?

Aceea, că în Ungaria spre detrimentul justiției și administrațiunii, spre maltratarea, șicanarea și îngreunarea poporului, se trimit asupra naționalităților judecători și oficiali administrativi de aceia, care nu cunosc datinele, moravurile și nu sciu limba poporului, care nu se cugetă pe sine a fi pentru popor, ci pe popor pentru ei, o scim și o simțim cu durere. Însă ca preoții, adecă părinții, să nu scie limba poporului, va să dică a fiilor sei, e ceva absurd, e vandalism!

Ce dice conscienta catolică a dlui canonic din Oradea-mare Dr. Lauran la aceste? Ce ajunge truda lui pusă în articolii din „Magyar Állam" la cestiunea „Mivé lett magyarországon a katholicismus?" (Ce a devenit catolicismul în Ungaria?) Oare are acum înțeles a aduna articolii aceia într'o broșură și a o vinde pe bani? Când cel mai competent, capul catolicismului din Ungaria, răspunde, fără a-'i trebuì broșuri, pe scurt, că ce a devenit catolicismul în Ungaria, al cărui înțeles se cuprinde în două cuvinte: „Magyarositási intézmény", adecă „instituțiune de maghiarisare". Maghiarii din Ungaria, nu cu multă excepțiune, sânt reformați, contingentul catolicismului îl dau naționalitățile, care episcop romano-cat. nu se afirmă oare de Maghiar? Legea cea mântuitoare a lui Christos a devenit dar' în mâna lor instrument de distrugere națională. Oare dl Dr. Lauran și cei cu warum-darum-ul gherlan nu sânt strune ale acestui instrument?

Diecesa gr.-cat. oradană n'are seminar pentru teologi, ci acestia se cresc mai mult prin gimnasii și seminare de ale primatelui; în internatul român dela Oradea-mare, condus de dl Dr. Lauran, limba română e așa dicând *corb alb*; în unicul gimnasiu român din toată Ungaria se introduce limba maghiară; la preoți tocmai și în curtea episcopească limba conversațiunii e cea maghiară, între protopopi se află, care nu sciu face o relațiune de Doamne-ajută în limba română, dintre care unul, venindu-'i potta de administrarea unui protopopiat devenit vacant, 'și-a oferit, nu serviciul, ci „servilele sale", aceste toate nu sânt de mare laudă, și tocmai pentru aceea 'mi-ar plăcè să fie toate desmințite.

În afacerea gimnasiului de Beiuș față cu ordinațiunea ministerială nelegală, nu se vede, nu se aude nimica făcându-se, toți sânt adânc indignați, ba însufleți de a remonstra, când apoi vine la adecă nu sânt în clar, că cine are datorința inițiării. Audi acolo! Pentru salvarea unui institut diecesan să nu se afle, să nu se scie cine are drept, cine are datorință a face pașii necesari în contra ilegalității?

Vai! ce fiori, ce groază, ce teamă îmi trece prin minte!

Nu oare capitularii, profesorii, preoții diecesei oradane să fie de ai primatelui? Ce! Să-'mi clătin credința și față cu bunul episcop, care doară nu vrea să se facă om rău cu prietenii sei șovinisti, care 'l-au ajutat la episcopie? Ba să suspicionez, că doară și afacerea steagului a fost inadins inscenată? Ce ajung aședămintele, ce clădirile mărețe ale diecesei, dacă scopul lor e alterat și nu e energie, nu e spirit de a apăra drepturile în contra călcării? E ceva de groază ași cugeta, că aceste din această nesiguranță, din acest labirint întunecos numai o atitudine energică a acelor îndreptățiți și îndatorați ne poate scoate.

Poporul român, preste care și în veacurile expirate au trecut atâtea vicisitudini, în tot casul și acum va rămânè la locul seu, ear' preoții cei de ai primatelui adi-mâne se poate întâmpla să aibă ocasiune în conțelegere cu Dr. Lauran a eda o altă broșură sub titlul: *„Hová lett a N.-Varadi görög-katholikus egyház megyéből a katholicismus?!"* (Unde a ajuns catolicismul în diecesa gr.-cat. de Oradea-mare?) *Un gr.-cat.*

CRONICĂ.

Dela Curte. După dispoziațiunile de până acum, Maiestatea Sa Împărăteasa-Regină va petrece în Budapesta numai până la mijlocul lui Februarie, de unde se va duce pe timp de două săptămâni în Feldafing la lacul Starnberg. La începutul lui Martie vor sosì Maiestatea Sa Împărăteasa-Regină și Archiducesa Maria Valeria în Wiesbaden, unde Maiestatea Sa va face o cură de circa două luni. La finea lui Aprilie vor sosì în Ischl, unde va sosì și Maiestatea Sa Monarchul după inspiciarea trupelor.

*

Numiri. Dl Dr. Iosif Turcu a fost numit medic cercual al „casei bolnavilor" din Währing. — Ministrul reg. ung. de comerciu a numit director de postă și telegraf în Sibiiu pe consilierul de postă și telegraf Eugen Baróthi. Presidentul tribunalului regesc din Brașov a numit pe candidatul de advocat Stefan Bene practicant în drept cu diurnă la același tribunal. — Ministrul reg. ung. de culte și instrucțiune publică a întărit definitiv în postul ei de până acum pe învățătoarea Irma Havlin dela școala de stat de fete din Roșia. — Ministrul reg. ung. de finance a numit pe Albert Frits oficial de contabilitate clasa a treia la direcțiunea financiară din Sibiiu.

*

Maghiarisări de nume. *„Budapesti Közlöny"* publică următoarele schimbări de nume: Minorenul Sigismund Schwarz în *„Vértes"*; minorenii Iosif și Ludmila Kopp în *„Kisteleki"*; Samoilă Hirschler în *„Vende"* și Carol Czuberka recte Kocium în *„Czoberi"*.

*

Derailări de trenuri. Trenul mixt Nr. 22 al liniei ferate Budapesta-Raab și trenul de persoane Nr. 7 al liniei ferate Viena-Budapesta, după cum împărtășesce direcțiunea căilor ferate de stat ungare, au derailat la 24 l. c. n., cel dintâiu la întrarea în stațiunea Franzstadt, al doilea la ieșirea din stațiunea Györ-Szent-Iván, din care causă trenul mixt a suferit o întârdiere de două oare, ear' cel de persoane a fost derangiat și pasagerii transportați îndărăt în Raab, de unde au fost transportați în diua următoare cu trenul accelerat la Budapesta. Vătămări de persoane și pagube în vagoane nu s'au întâmplat. Pentru amândouă casurile s'a întrodus cercetarea.

*

Influenza a început să se lățească eară în mai multe orașe din Ungaria. Cu deosebire vehementă se arată în Budapesta și în Timișoara. În acest din urmă oraș într'o singură di, la 24 l. c. n., s'a sfîrșit la trei persoane cu moartea. Aici în Sibiiu din norocire este în descrescere, ne mai întâmplându se decât foarte rar casuri de îmbolnăvire nouă.

*

Baccilul influenzei. Doi chemisti vienezi, frații Jolles, au anunțat oficial descoperirea microbului influenzei. Frații Jolles au descoperit în escrementele influenzaților din Viena și din toată Austria un microb special. Acest microb se află și în apele potabile din Viena, în număr de 228 la centimetrul cubic. Dela încetarea epidemiei acest microb nu se află în apă. Noul baccil are o formă eliptică, e gălbuiu și are două-trei capete albastre. Baccilul are mare asemănare cu acela al pneumoniei, dar' e mai puțin strălucitor și nu desvoaltă gasuri. Constatarea cea mai importantă e, că acest baccil nu seamănă nici pe departe cu al holerei.

*

Inundațiuni. Din Bistrița ni-se scrie cu data de 21 Ianuarie: În noaptea de 23 spre 24 a lunii acesteia așa a plouat de tare pe la Bistrița, încât în diua următoare la 11 oare a. m. fără veste s'a pornit ghiața decătră comuna Aldorf pe valea Bistrița cu o repedine, încât în 5 minute toate stradele din suburbiul Bistriței din jos au fost inundate, și mai cu seamă noi, care locuim în strada numită „Hinter der Kasern Gasse", am suferit foarte mult, și mulți nici nu vom mai putè locuì în căsi în iarna aceasta, pentru-că băgându-se apa și pe ferestri în căsile noastre, aceste nici în Maiu nu vor fi uscate; fost-au și de aceia care au observat pericolul mai de timpuriu, și aceia au fugit, lăsându-'și căsile singure, — însă cei mai mulți și mai cu seamă aceia, care au familii mai numeroase, n'au putut fugì, și vădându-se încungiurați de apă de toate părțile, cu totul disperați, s'au suit prin poduri și pe copesișurile căsilor, ba mulți și pe arbori din grădini și acolo au rămas până în diua următoare, când prin un vânt nordic foarte rece apa a scăzut foarte mult și numai în căsi și în alte edificii a mai rămas. Noi avem în orașul nostru căpitan-suprem, vicecăpitan și comisar de poliție; acesti domni au mers numai la o oară după ameadi de 'și-uu arătat cinstitele lor fețe la locul de pericol și și atunci n'au făcut nimica, decât s'au preumblat în sus și în jos frecându-'și mânile, și numai după-ce au fost huiduiți din partea mai multor privitori, la 2 oare au lăsat să sufle alarm în oraș, la care signal au ieșit pompierii orașului, însă și acestia fără nici un folos, pentru-că n'a vrut să se bage nime la noi, la cei periclitați; și așa am rămas în mâna sorții și numai către seară, când mai mulți oficeri din regimentul 63 au persistat prelângă căpitanul-suprem Köszegvári, care numai după treicolor național pândesce, să facă bine și să pună la dispositiune mai multe trăsuri, că doară se vor putè scăpa cei periclitați, din care causă s'a și întâmplat, că noaptea cu facle au scos pe mai mulți nenorociți preste coperișurile căsilor. Vieți de oameni sau animale mai prețioase nu s'au perdut. *G. R. dintre ape.*

*

Un vagon de postă jăfuit. Vagonul de postă dintre Viena și Brünn a fost călcat la 22 l. c. de nisce făcători de rele în stațiunea Malaczka și jăfuit de o pungă cu bani în sumă de 1401. Făptuitorii nu sânt încă eruați.

*

Arderea unei mori. Din Arad se scrie, că moara de vapor a fraților Kaufmann din Șimand a ars cu desăvârșire alaltăieri noapte. Moara a fost asigurată.

*

O di critică. După profeția Drului Falb, diua de 24 Ianuarie st. n. a. c. a fost „o di critică de primul rang". Sciința acestui savant, trasă la îndoeală și persiflată de mulți, se pare a fi avut dreptate cât pentru diua aceasta. Căci în multe părți, cu deosebire în provinciile austriace, a bântuit în diua numită o furtună teribilă. Din Gmunden se telegrafează, că acolo a căzut un potop de zăpadă împreunat cu fulgere și tunete. Prin Stiria, Moravia, Boemia și părțile apusene din Ungaria a fost vânt așa de mare, încât a răsturnat clădiri, a causat pagube mari și pe unele locuri, bună-oară în Pojon, a rănit oameni și a omorît animale. În multe locuri furtuna a fost împreunată cu ploi torențiale ca vara. În Timișoara a căzut grindină cât alunele de mare.

*

Sporirea armatei române. Comit. apărării țerii din Rom. s'a întrunit alaltăieri seară sub presedinta regelui. Gener. român Vlădescu, ministrul de răsboiu, a expus celor presenți proiectul de lege, pe care îl va supune corpurilor legiuitoare și prin care se înființează un al cincilea corp de armată pentru apărerea fortificațiunilor Bucurescilor. După explicațiile amănunțite ale ministrului de răsboiu, s'a admis proiectul. Proiectul generalului Vlădescu va fi supus consiliului de ministri, care se va ținè Luni, și săptămâna viitoare se va presenta corpurilor legiuitoare.

*

Foamete. „Pester Lloyd" primesce din Bucuresci împărtășirea, că după scirile sosite acolo, în Basarabia domnesce mare foamete.

*

Conspirație contra Țarului. Conspirațiunile contra Țarului au ajuns să se succeadă foarte regulat. Aproape în fiecare lună se descopere câte una. Cea din urmă, din dilele trecute, se deosebesce și e remarcabilă cu atât mai tare, cu cât a fost organisată chiar de oficerii din garda imperială. Cu alte cuvinte, chiar aceia, care sânt chiemați a păzì vieața Țarului, conspiră. Situația Țarului tuturor Rușilor nu e deloc de invidiat. Și sânt probe luminoase de astădată, că cei mai intimi oameni ai Țarului au voit să 'l omoare. Colonelul Hodeiko din garda imperială și alți oficeri din gardă, vădând că sânt descoperiți, s'au sinucis pe dată. Afară de acestia au fost arestați mai mulți oficeri atât din linie, cât și din marină, precum și mulți dignitari ai statului. Sânt semne, că așa cum e, situațiunea Țarului e grea, periculoasă de tot.

*

O regină în pericol. Din Atena se anunță următoarea întâmplare: Regina Olga ieșise la preumblare împreună cu fiii sei mai mici. Deodată firele, care servesc la iluminatul electric, se rupseră și căzând preste regina, o încurcară atât de rău, încât nu mai putù să iese. Câțiva bărbați, care se aflau pe stradă, au alergat repede și au scos pe regină din rețeaua de sirme. Regina nu se spăriase deloc. Dar' se îngălbinì, când 'i-se spuse, că preste câteva minute era să se dee drumul curentului electric. Dacă o apuca între sirme, curentul ar fi omorît-o.

*

Regina Natalia. Decând regina Natalia s'a astâmpărat și nu mai scrie la proteste și scrisori, presa europeană a încetat a se mai ocupa cu dînsa. Abia acum cei din Belgrad scriu că Sârbii vor să redee reginei toate drepturile și onorurile ei de mai nainte, și se mai vorbesce din nou de faimoasa exregină, care atâta timp preocupase diplomația europeană.

*

Bere de 100 de ani. Chemicul unei fabrice de bere din Londra a ospătat Sâmbăta trecută, după-cum 'i-se scrie lui „N. Fr. Pr.", pe membrii unui club, din care face parte, cu bere, despre care este dovedit, că a fost feartă acuma o sută de ani. Din documentele arătate s'a vădut, că această bere a fost pusă în pivniță de proprietarul de atunci al fabricei cu prilegiul nascerii unui copil. Berea seculară are un gust excelent, aproape ca vinul de Xeres.

„Măgarul e tot măgar!" cugeta el.

Dar' ceea-ce credeau ochii, dădea de minciună stomacul. Starea asta deasemenea nu poate dura mult. Stomacul se răsculà în contra ochilor, și în această luptă dilnică măgarul era cel-ce suferia. El nu putea înțelege deloc, de ce stomac ului nu-'i priesce verdea luternă. Ochii se bucurau, când vedeau frumosul nutremânt verde, dar' stomacul declara „sus și tare", că lui nu-'i trebuesce, că mai bine doresce moartea, decât să fie tot astfel menageat!...

Săptămâni treceau, și totuși vecinii lui Hassan din Luxor nu-'și puteau da seamă de ce măgarul lui Hassan poartă ochielari.

Venì în fine Hassan și le explicà, că măgariul seu sufere de ochi, că-i orb și că fără de ochielari nu află calea.

Bietul animal slăbia într'aceea tot mai tare; el vedea în staul frumoasa luternă, dar' nu o putea mânca, îi era foame, dar' stomacului nu-'i trebuia. Disperase sărmanul cu totul.

Astfel întorcându-se într'o di din o lungă călătorie, întrând în staul rupt de foame, căzù preste iesle și, vădând, că nu poate nici mânca, scoase o sbierătură atât de puternică, încât se cutremurară păreții staulului și apoi de năcaz se isbì cu fruntea de păretele din față. Atunci ochielarii se sparseră și nenorocitul măgari vădù în ieslea sa slabele și miserabilele paie, pe care el le ținea drept luternă.

Înșelăciunea lui Hassan era descoperită. Frânt de durere la vederea răutății stăpânului seu, căzù măgarul jos... și încă în acea seară murì...

Când audiră vecinii întâmplarea asta, rîseră toți cu hohot, exclamând:

„Pfui, pfui! Hassan 'și-a omorît pe unicul prieten ce-'l avea!...."

Și eacă acum răspuns la întrebările celor-ce se miră, că am pus în frunte titlul „Românii și Arabii". Aceste două anecdote considerate în sine în ideile și scopul ce-'l urmăresc, sânt una ca cealaltă. Ambele au de scop a sbiciuì sgârcenia și ambele își ajung acest scop destul de bine, satirisând pe cel avar.

S'ar nasce acum de sine întrebarea, care ar fi lucrul cel mai momentuos, anume: cum a ajuns acest subiect poporal dela Români la Arabi ori din contră? La această întrebare însă nu-'mi dă mână să vă răspund. Ce sciu vă spun: o datină ori o credință se străplântă dela un popor la altul prin o frecare continuă, prin o deaproape coatingere și convețuire; așa dice o lege dea Folklor-ului.

Cum ar aplica această lege la casul de față și cum ar resolvì această enigmă, ni-o poate spune dl Hașdeu, dacă ar mai avè timp să se ocupe și de noi.

Și de astădată, în speranță, că nici unul din cetitorii mei nu va fi așa de sgârcit cu bunăvoința ca unul dintre acesti doi cu avutul lor, permiteți-'mi să vă salut.

Aurel C. Domșa.

Publicarea operelor lui Creangă.

„Românul“ primesce din Iaşi următoare scrisoare:

La 2 Ianuarie seara a avut loc în sala hotelului Traian la Iaşi întrunirea provocată de dnul Gruber, Alexandrescu şi alţi pentru tipărirea şi rĕspândirea operelor marelui nostru prosator Ioan Creangă.

Vre-o 40 de prieteni ai defunctului respunserĕ la apel prin presenţa lor.

Dintre vechii prieteni şi colegi de con deiu din „Junimea“ numai dl Nicu Gane, fiind împedecat de boală, rĕspunse prin o scrisoare adevĕrat pornită din inimă, asociindu-se la opera iniţiatorilor. Deasemenea şi dl A. Şuţu, fiind împedecat de a venì, aderează şi d-sa la tipărirea operelor lui Creangă. Apoi dl Eduard Gruber deschise discuţiunea, arĕtând importanţa cea mare pentru cultura limbii şi a literaturii române de a se tipărì şi rĕspândì cât mai mult scrierile lui Creangă. Acest lucru, adause dnul Gruber, e lesne de îndeplinit deoare-ce fiiul lui Creangă, dnul căpitan Constantin Creangă, ofere mijloacele necesare. Discuţiunea devenì foarte interesantă asupra tipăririi bocacianelor lui Creangă. Dl Gr. Macri, preşedintele ales pentru conducerea discuţiunilor, dnii Gruber, Teodor etc., au susţinut publicarea acestora pentru scopuri scientifice, ca una din părţile cele mai însemnate ale Folklor-ului român, făcêndu-se însĕ greu accesibile publicului prin ridicarea preţului, eară dnii Xenopol, Alexandrescu etc., au susţinut publicarea lor cu oare-care reservă.

S'a pus apoi în discuţiune alegerea persoanelor, care sĕ se însărcineze cu publicarea, şi au fost aleşi dnii Xenopol Alexandrescu şi Gruber.

A douaḑi dl căpitan Creangă a şi depus suma de 9000 lei la banca naţională din Iaşi pe numele dlui Xenopol, ear' dnii Gruber şi Alexandrescu s'au dus la casa lui Creangă dimpreună cu dl căpitan Creangă, de au operat cercetarea şi ridicarea hârtiilor. S'au găsit manuscriptele dela mai toate bucăţile publicate, cum şi ale începutului de lucrări inedite. În corespondenţă s'a găsit o scrisoare a lui Eminescu, prin care marele poet cere după îndemnul dnului Odobescu, biografia lui Creangă.

Dnii Alexandrescu şi Gruber se ocupă acuma cu clasarea hârtiilor şi manuscriptelor lui Creangă. Curênd d-lor vor intreprinde cercetări pe la deosebitele persoane, cu cari Creangă a stat în legătură sau corespondenţă, pentru a 'i face biografia. Dorim ca acei cărora li-s'a dat această frumoasă sarcină naţională sĕ ducă la bun sfîrşit lucrarea.

VARIETĂŢI.

(Revoluţie pentru usturoiu.) Decând doctorul de Lacy Evans a publicat într'un ḑiar din Londra o notiţă, că usturoiul e un preservativ puternic în contra influenzei, Englezii, bogaţi şi săraci, mănâncă usturoiu la fiecare masă şi cu ori-ce fel de mâncare. Bucătarii pregătesc un nou fel de mâncare cu usturoiu, care se transpoartă în cantităţi mari din Francia şi a ajuns sĕ se vêndă aşa de scump, ca şi trufele.

Un precupeţ din Londra avea o magazie plină cu usturoiu, şi fiindcă 'i-se oferì prin telegramă un preţ bun la Birmingham, închise prăvălia, refusând a mai vinde cu amĕnuntul.

Se adunară vre-o 22 lucrători, care îl somară sĕ le dee câte cinci căpăţini de usturoiu, şi omul refusând, lucrătorii sparseră oblonul, năvăliră în prăvălie şi luară usturoiu. Precând voiau sĕ iese, sosiră poliţistii, şi lucrătorii, întărîtaţi cum erau, se luară cu e, la bătaie.

Opt lucrători au putut sĕ fie arestaţi; ceialalţi au fugit cu usturoiul.

(Parisul spăriat de un urs.) Un om spăriat de tot dete de veste mai deunăḑi dimineaţa pe la 4 oare unor poliţisti, că un urs foarte mare se preumbla încet pe cheiul Sf.-Anton în Paris.

Cu adevĕrat aşa era.

Un urs mare cenuşiu, dintr'o menagerie sosită în ajun, rupsese lanţul noaptea şi, după-ce visità bucătăria, rĕsturnând oale, tingiri şi căldări, şi nu găsise nimic sĕ bage în gură, sărise afară pe o fereastră şi purcese pe stradă, mirosind în dreapta şi în stânga.

Sosind într'o piaţă, puse pe goană femeile precupeţe, care tocmai îşi întindeau marfa. Pe urmă câteva femei mai îndrăsneţe se apropiară şi îi aruncară pâne şi lucruri dulci sĕ-'l împace. Una din ele îi dete o strachină de supă, pe care ursul o sorbì cu mare poftă.

Deodată animalul ridicà capul şi începù sĕ miroase într'o parte, unde era măcelărie.

După-ce mirosì câtva timp, se repeḑì în partea aceea şi găsì pe măcelari tăiând carne. Măcelarii cum îl vĕḑură o croiră la fugă.

Ursul îşi completà dejunul şi pornì încet prin alte pieţe, unde împrăscià groaza.

Când se făcù ḑiuă întrà la o cârcĭmă, unde erau deja câţĭva muşterii.

Cârcĭmarul nu voì deloc sĕ stee de vorbă cu musafirul, ci aruncându-'i ceva mâncare, o şterse pe uşa de din dos cu muşteriii.

Însĕ avù presenţa de spirit sĕ încuie uşa de din dos şi pe cea din faţă, făcênd pe urs prinsoner.

Preste un cias sosiră acolo poliţistii cu stăpânul menageriei Bidel. Acesta se uità pe fereastră şi vĕḑù, că ursul nu era al seu. Era sĕ se ducă, însĕ poliţistii îl rugară sĕ nu-'i lase singuri cu ursul.

Atunci îmblânḑitorul întrà singur în cârcĭmă, legà pe urs cu o frânghie şi-'l duse la stăpânul lui.

(O întêmplare din Turcia). În vilaietul Simianei e obiceiu, ca ori-ce ţeran sĕ dee cadiului un dar pe fiecare an. Un ţeran ucise douĕ pasĕri sĕlbatece, le puse într'o traistă şi pornì la cadiu. Însĕ acesta nu era acasă. Atunci Turcul s'a hotărît sĕ-'l aştepte şi lăsà traista la un cismar. Calfele cismarului luară pasĕrile şi puseră în locul lor douĕ calupeuri de iminei.

Cadiul venì acasă, Ţeranul îşi luà traista, se duse la el şi îi ḑise glumind:

— Stăpâne, ai fi bucuros sĕ te lovesc cu douĕ pasĕri sĕlbatece preste gură?

— De ce nu! rĕspunse cadiul rîḑênd.

Ţeranul, cum ţinea traista pe umĕr, o învîrtì de douĕ-ori, şi isbind odată pe cadiu cu calupurile, îi strămutà fălcile.

— Auleo! câne, m'ai ucis, strigà judecătorul.

Şi căutând în traistă, găsì calupurile, spre marea îmărmurire a ţeranului.

Atunci chiemà doi oameni, le poruncì sĕ lungească jos pe ţeran şi-'i dete 50 de beţe.

Ţeranul cerù apoi sĕ se facă cercetare, că el a plecat cu douĕ pasĕri de acasă şi că a lăsat traista la cutare cismar.

Cercetându-se cu deamĕnuntul, s'a aflat adevĕrul şi ţeranul a dat de nouă oboseală, căci a trebuit sĕ dee câte 50 de beţe celor douĕ calfe în faţa cadiului.

(Doi judecători, care se bat în şedinţă). La tribunalul din Elving în Ilinois (America) se judeca un falsificator de iscălituri. Preşedintele lipsia şi-'i ţinea loc un membru. După-ce vorbì advocatul acusatului, membrul-preşedinte se plecà spre colegul seu, ca sĕ-'l întrebe ceva.

Vorbiră cu însufleţire vre-un sfert de cias. Pe urmă deodată membrul se sculà şi ḑise colegului seu:

— Dacă n'ai fi un măgar, nu 'mi-ai vorbì despre aşa lucruri.

Celalalt îi ḑise: bufniţă.

Atunci îşi deteră câte o palmă şi se luară de pĕr spre marea întristare a acusatului şi a advocatului, care aşteptau achitarea dela înţelegerea judecătorilor, cărora le oferise bani de împărţeală, şi spre marea bucurie a procurorului, care nu primise învitaţie de tovărĕşie.

Advocatul, acusatul şi câţĭva martori săriră preste bară şi-'i despărţiră cu mare greutate. Amêndoi judecătorii erau sângeraţi la gură şi la obraz. Pĕrul le era vâlvoiu şi gâfăiau grozav.

Procesul falsificatorului s'a amânat.

Oamenii din oraş, auḑind de cele petrecute, au rís, dar' n'au criticat nimic. Judecătorii au rĕmas la posturile lor.

POSTA ULTIMĂ.

(Telegramele ḑiarului „Sieb.-Deutsch. Tageblatt“.)

Bochum, 27 Ianuarie n. Lucrătorii de mine au hotărît a amâna greva până la prima Martie din causa alegerilor pentru dieta imperială.

SERVICIUL TELEGRAFIC al „TRIBUNEI“.

Praga, 27 Ianuarie n. Toate clubурile dietei au acceptat hotărîrile conferenţei de împăcare din Viena, afară de Cehii tineri, care au hotărît a preda elaboratul unor secţiuni, spre a face un raport în termin de opt ḑile, şi numai după aceea vor lua o hotărîre definitivă.

Bucuresci, 27 Ianuarie n. Cu prilegiul comitetului clubului conservator s'au reales cu mare majoritate, în ciuda uneltirilor desidenţilor, toţi membrii de până acum, între care trei ministri şi toţi prieteni ai guvernului.

Belgrad, 27 Ianuarie n. Împărtăşirile cu privire la presentarea creditului suplementar pentru procurarea de tunuri şi muniţiune se onfirmă.

Bibliografie.

Au apărut de sub tipar:

„Cuvêntări funebrale şi memoriale“

de

Zaharia Boiu,

asesor consistorial, protopresbiter, membru corespondent al „Academiei Române“ din Bucuresci etc., fost paroch al bisericii ortodoxe române din Sibiiu-cetate.

Cu un adaus de texturi biblice pentru cuvêntări funebrale. Editura autorului. Sibiiu, tiparul tipografiei archid. Preţul 1 fl. 50 cr. pentru ţerile din afară 4 fr.

Cartea cuprinde 23 dintre cele mai alese cuvêntări funebrale şi memoriale, pe care distinsul publicist bisericesc le-a rostit în decursul preoţiei sale de 25 de ani. Ea poate servì în toate privinţele de îndreptar pentru preoţimea română la cuvêntări funebrale şi memoriale.

Ilie Ighel. Încercare critică asupra lui *Emínescu*. Bucuresci, editura revistei literare „Buciumul“. 1890.

A apărut:

Călindarul studenţilor pe anul comun 1890. Anul I. Compus de Iuliu Moisil, profesor la gimnasiul real din Slatina. Slatina, proprietatea şi editura autorului.

Extrase din „Budapesti Közlöny“.

Licitaţiuni:

— 18 Februarie st. n. a. c. imobilele lui Stefan Kolonics decătră tribunalul reg. din Chezdi-Oşorheiu.

— 20 Februarie st. n. a. c. imobilele lui Ioan Berczik, în Recaş, decătră tribunalul reg. din Timişoara.

Edicte:

A se insinua pretensiunile în 45 de ḑile:

— la rĕmasul după Zaharie Suciu (din Crişu), la judecătoria cerc. din Sighişoara;

— la rĕmasul după Ioan Sluca (din Chisaci) şi Ioa Wozár (din Piroş), la tribunalul reg. din Neoplanta.

Posturi vacante:

— Un post de controlor clasa a III-a la perceptoratul reg. din Năsĕud. A se adresa în 14 ḑile la autorităţile competente.

— Un post de magistru postal în Almaşul-mare (ctt. Cluj) prelûngă depunere de 100 fl. cauţiune; salar 150 fl., pauşal de cancelarie 40 fl., aumanuare 24 fl. şi un pauşal de transport ce se va hotărî mai târḑiu. A se adresa în trei sĕptĕmâni la direcţiunea postală din Sibiiu.

— Un post de subprocuror la procuratura reg. din Szegzárd. A se adresa până în 8 Februarie a. c. la autorităţile competente.

LOTERIE.

Tragerea din 25 Ianuarie st. n.

Budapesta: 10 37 36 26 35.

Călindarul ḑilei.

16/28 Ianuarie 1890.

Iulian: Înch. l. ap. Petru.
Gregorian: Carol-magnus.

Soarele: rĕsare 7.48, apune 4.40.

Buletin meteorologic.

Sibiiu, 27 Ianuarie, 6 oare dimineaţa.

Presiunea atmosf. în mm. (Mediul lunar 726.9) Observată	Diferenţa din preḑiuă	Temperatura după Celsius	Maximul şi minimul de temperatură	Direcţia vêntului
725.0	—4.0	†2.6	†2.6 —0.8	V

Din ţeară, 23 Ianuarie, 7 oare dimineaţa.

Staţiunile:	Presiun. atmosf. în mm.	Temperatura Celsius	Vêntul direcţia	Vêntul tăria
Budapesta	763	†1.2	NV	4
Sătmar	760	0.0	V	5
Cluj	760	—0.3	V	6
Orşova	760	†4.3	N	3
Timişoara	762	†1.0	N	4
Arad	762	†0.3	NV	4
Panciova	762	†1.6	NV	3

Sosiţi în Sibiiu.

La 26 şi 27 Ianuarie n.

Hotel „Neurihrer“. W. Till din Braşov. Gabel Miessel, E. Rubitschek, Schneider şi Eger, comercianţi din Viena S. Breitner şi F. Kinast, comercianţi ambii din Budapesta. Dr. L. Rissdörfer din Bucuresci.

Hotel „Impĕratul Romanilor“. Mich. Mathias şi Armin Römer, comercianţi din Braşov. Francisc Kraut, comerciant din Hajdu. Iuliu Stettenhaim, scriitor din Berlin. I. Wachter din Haţeg.

Hotel „Meltzer“. Hoszu, profesor din Blaj. Hofbauer, sublocotenent din Alba-Iulia. Crişian, proprietar din Reghinul-săsesc. Schuller, medic-veterinar din Mediaş. Bela Horvath, student din Murĕş-Oşorheiu. August Breitner, comerciant din Budapesta.

Hotel „Habermann“. Rudolf Nagy, locotenent din Seraievo. Ignatie Novak cu familia din Przmysl.

Teatru orăşenesc în Sibiiu.

Abonament. **Suspendu Nr. 27.**

Marţi, în 28 Ianuarie 1890:

„Căderea lui Clemeaseau“.

Dramă de Dumas fiiul.

Economic.

La cestiunea convenţiei comerciale cu România. Privitor la convenţia comercială cu România, „Pester Lloyd“ în numĕrul seu dela 24 Ianuarie n. scrie următoarele: Încă nu s'a întêmplat nici un pas serios în cestiunea reluării pertractării pentru încheierea unei convenţii comerciale între Austro-Ungaria şi România şi deja se ridică la noi o voce, care se pronunţă în contra convenţiei cu România. Adevĕrat, e numai o singuratecă reuniune agricolă, „reuniunea agricolă a regiunii de sus a Tisei“, care în o petiţiune adresată dietei se încearcă a arĕta desavantagiile unei înţelegeri cu ţeara vecină, nu încape însĕ nici o îndoeală, că din partea agrară vor ajunge încă şi mai departe asemenea opiniuni în publicitate. Noi resumăm în următoarele cuprinsul petiţiunii, accentuăm însĕ, că noi sûntem în contrast faţă cu apreţierile desvoltate în aceea pe terenul raportului de convenţie. Noi preferim raportul amical închiderii graniţelor, rĕsboiului economic. Noi încă sûntem conduşi de convingerea, că o împăcare a intereselor e posibilă şi credem, că starea de rĕsboiu, în care stăm economice faţă cu România, e pricinuită numai prin necunoascerea raporturilor şi a adevĕratelor interese ale statului vecin din partea bărbaţilor de stat români. Reuniunea agricolă în Nyiregyháza trece dealtmintrelea cu vederea şi aceea, că noi avem o industrie ce e pe cale a se întărì, că o mare mişcare industrială a cuprins întreagă ţeara şi că de aceea zace şi în interesul nostru a trăì cu ţerile de consum din Ost în amiciţie economică. În cerere se desluşesce pe basa unui studiu al camerei comerciale şi industriale din Cluj anume acel raport, în care Austria şi Ungaria participă la comunicaţiunea cu România, şi se încearcă a dovedì, că la exportul în România îi vine bine părţii principale a industriei austriace, precând la importul din România e jignită în mod grav producţiunea Ungariei, adecă cerealele şi vitele noastre. Reuniunea se întoarce în modul cel mai hotărît în contra importaţiunii libere de vamă a vitelor române şi a grâului, fiindcă acele ar păgubì grozav economia noastră rurală. Din aceleaşi motive pledează reuniunea pentru împovorarea orzului, meiului şi porumbului şi îşi exprimă repeţit temerea, că importul uşurat ar strica agriculturii noastre. Petiţiunea culminează în dorinţa, ca acele article, al căror import ar putè sĕ strice agriculturii unguresci, sĕ rĕmână excluse, cele mai puţin păgubitoare a le împovora cu dări, şi încheie cu opinia, că alianţele politice nu îndatorează la jertfe economice, precum dovedesce aceasta exemplul Germaniei.

Competenţe de tarif. La 1 Februarie 1890 întră în vigoare tarifele de competenţe (partea a doua) ale suplementului 3, valabile dela 1 Iulie 1887, pentru transportul de poveri, animale vii, echipage şi cadavre pe căile ferate de Vest ungare.

O urcare în curs de 2000 fiorini. La bursa din Viena a fost în sĕptĕmâna trecută în o singură ḑi în acţiile societăţii de asigurare „Anker“ o urcare în curs de 2000 fl. Aceste acţii au notat de mai mult timp 4500 fl., ear' acum s'a oferit pentru câteva, care au fost căutate, un preţ de 6500 fl. O asemenea urcare însemnată în curs încă nu a ajuns nici o acţie în o singură ḑi. Dividenda de un şir de ani e deja de 275 fl. şi, după-cum se sună, aceeaşi dividendă se va plătì şi pe anul trecut.

Insolvenţe. Reuniunea creditorilor din Viena anunţă următoarele insolvenţe: Carol Eigl, comerciant în Iglĕu; E. Hambeck, prăvălie impr. de mărfuri mixte în Graz; Aloisiu Hnat, comerciant în Brünn; Emanoilă Herzog, comerciant în Tirnau; Osvald Morocutti, comerciant în Oberzeiring; Oberndorter Baumwollspinnerei Mayer und Fürrer, firmă comercială improtocolată în Oberndorf; Mateiu Hofer, comerciant în St. Marein l. P.; Carol Klopsch, comerciant în Kesmark; Bela Csörgei, comerciant impr. în Czegléd; Hermina Lux, comerciantă de mărfuri de modă în Eperjes; Ignatie Herzog jun., comerciant în Verbó; Iosif Buxbaum, comerciant neîmprotocolat în Neudau; Ioan Weinbacher, comerciant în Viena; Leopold Wessel, fabricant în Veszprém; Iosif Seidl, ospĕtar în Viena.

Preţul mărfurilor.

Tîrgul de rîmători în Steinbruch. În 25 Ianuarie n. s'a notat: unguresci bĕtrâni grei 45.— cr. până 45½ cr., unguresci grei, tineri 47.— cr. până 48½ cr., de mijloc 46.— cr. până 47.½ cr., uşori 44— cr, până 45.— cr., marfă ţĕrănească, grea —.— cr., până —.— cr., de mijloc 44.— cr., până 54½ cr, uşoară 42.— cr. până 45.½ cr., românesci, de Bakony grei 43.— cr.. până 45.½ cr., transito de mijloc —.— cr. până —.— cr., transito uşori —.— cr., până —. cr., transito sêrbesci grei —.— cr, până —— cr., transito de mijloc 47.— cr., până 48 — cr., transito uşori 47. cr. până 47.½ cr., îngrăşaţi cu ghindă —.— cr. până —.— cr. per 4% cumpĕraţi dela gară.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 25 Ian. 1890.

Sĕminţe	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	pănă	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilog dela	pănă
Grâu						
Bănăţenesc nou	74	—	—	79	—	—
Grâu dela Tisa	78	8.45	8.50	79	8.55	8 60
Grâu de Pesta	78	8.40	8.45	79	8.50	8.55
Grâu de Alba-regală	78	8.45	8 50	79	8.55	8.60
Grâu de Bácska	78	8.45	8 50	79	—	—
Unguresc de Nord	74	—	—	75	—	—

Sĕminţe, vechi ori noue	Soiul	Qualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	pănă
Sĕcară		70—72	7.90	8.10
Orz	Nutreţ	60—62	6.50	6 85
"	de vinars	62—64	7.15	8.—
"	de bere	64—66	8 40	10—
Ovĕs	—	39—41	7.50	7 85
Cucuruz (porumb)	bănăţ.	75	5.05	5.10
"	de alt soiu	73	5.—	5.05
Meiu	"	—	5.—	5.25
Hrişcă	"	—		

Marfă pe termin.		Bani per 100 chilogr.	Marfă per 100 chilogr.
Grâu	de primă.	8.38	8.40
"	de toam.	7.75	7 77
Cucuruz	Maiu-Iun.	5.07	5.09
"	Aug. Sept.	—	—
Ovĕs	de primă.	7.46	7.48
	de toam.	—	—

Producte diverse (Preţul pe 100 chilograme.)	Soiu	Cursul dela	pănă
Sem. de trif.	Lucernă ungurească	55.—	60.—
"	franceză	—	—
"	italiană	—	—
"	roşie	38.—	41.—
Oleu de rap.	rafinat	43 50	44 —
Oleu de in		—	—
Uns. de porc	dela Pesta	53.—	53.25
"	dela ţeară	—	—
Slănină	svêntată	41 —	41.50
"	afumată	51.—	51 50
Sĕu		32.—	32 50
Prune	din Bosnia, în buţi	—	—
"	din Sêrbia, în saci	11 75	12 —
Lictar	slavon, nou	20.—	20.50
"	bănăţenesc	—.—	—.—
Nuci	din Ungaria	—.—	—.—
Gogoşi	unguresci	—	—
"	sêrbesci	—.—	—.—
Miere	brută	29 —	30 —
"	galbină străcurată	31.—	32.—
Ceară	de Rosenau	119.	120.
Spirt	brut	12.75	13.—
"	Drojdiuţe de spirt	15.25	15.75

Cursul pieţei din Sibiiu.

Din 27 Ianuarie st. n. 1890

Hârtie-monetă română	Cump.	9.22	vênd.	9.26
Lire turcesci	"	10.50	"	10.60
Imperiali	"	9.50	"	9.60
Ruble rusesci	"	1.28	"	1.30

Bursa de Budapesta

din 25 Ianuarie st. n. 1890.

Rentă de aur ung. 6%	—.—
" " " " 4%	102.60
" " hârtie " 5%	99.40
Împrumutul căilor ferate ung.	115 —
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	95.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	113.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	—.—
Bonuri rurale ung.	88.70
" " " cu cl. de sortare	—.—
" " bănăţene-timişene	—.—
" " cu cl. de sortare	—.—
" " transilvane	—.—
" " croato-slavone	104 50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100 —
Împrumut cu premiu ung.	136.50
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	126.—
Renta de hârtie austriacă	88.—
" " argint austriacă	88 25
" " aur austriacă	109.75
Losurile austr. din 1860	146 50
Acţiunile băncii austro-ungare	930.—
" " de credit ung.	351.—
" " " " austr.	323.80
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. şi economii „Albina“	102.—
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.54
Napoleon-d'ori	9.37
Mărci 100 imp. germane	57.75
Londra 10 Livres sterlingi	118.20

Bursa de Viena

din 25 Ianuarie st. n. 1890.

Renta de aur ung. 6%	102.60
" " " " 4%	99.30
" " hârtie " 5%	115.75
Împrumutul căilor ferate ung.	
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	95.20
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	112.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de Ost ung.	—.—
(3-a emisiune)	—.—
Bonuri rurale ung.	88.60
" " " cu cl. de sortare	—.—
" " bănăţene-timişene	—.—
Bonuri rurale " cu cl. de sortare	—.—
" " transilvane	—.—
" " croato-slavone	105.—
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	100 50
Împrumut cu premiu ung.	136.50
Losuri pentru regularea Tisei şi Seghedin	126 25
Rentă de hârtie austriacă	88.55
" " argint austriacă	88.65
" " aur austriacă	109.80
Losuri austr. din 1860	145.75
Acţiunile băncii austro-ungare	930.—
" " de credit ung.	349.50
" " " " austr.	323.75
Argintul	—.—
Galbeni împĕrătesci	5.56
Napoleon-d'ori	9.37
Mărci 100 imp. germane	57.77
Londra 10 Livres sterlingi	118.20

Bursa de Bucuresci.

25 Ianuarie. — 4 oare p. m.	Cassa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	99.½	—.—
Renta română amort. 5%	98.—	—.—
" (Schuldverschreib.)	—.—	—.—
Oblig. de stat. C. F. R. 6%	—.—	—.—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	101 —	—.—
Împrumutul municipal 5%	—.—	—.—
Scrisuri func. rurale 7%	102.¾	—.—
Scrisuri func. rurale 5%	96.90	—.—
Idem urbane 7%	105.—	—.—
" 6%	103.—	—.—
" 5%	93.⅝	—.—
Banca Naţ. (500 lei vĕrs. într.)	10.96	—.—
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vĕrs.)	316 —	—.—
Soc. de Asig. Naţ. (200 lei vĕrs.)	318.—	—.—
S. cred. mob. r. (250 lei vĕrs.)	—.—	—.—
Soc. r. de con. (250 lei vĕrs.)	112 —	—.—
Oblig. Casei Pensiunilor	260.—	—.—
Agio	75	—.—
Schimb		
Londra 3 luni	25 05	—.—
" cek	25 36	—.—
Berlin 3 luni	122.—	—.—
" cek	123 80	—.—
Paris 3 luni	99.35	—.—
" cek	99 55	—.—
Viena	209 ⅛	—.—
"	216.⅝	—.—
Agio	—.—	—.—

Redactor responsabil: **Septimiu Albini.**

Publicaţiune.

[839] 1—3

Se publică prin aceasta, că: păşunea comunei **Haşag** cu suprafaţă de **627 jugăre 1100°□** se arêndează pe calea licitaţiunii publice în cancelaria comunală în **15 Februarie 1890**, cu începerea arêndii din **1 Martie a. c. până în 1 Martie 1891.**

Preţul strigării e de 1500 fl. val. austr., licitanţii vor depune anticipando 10% în numerar efectiv.

Alte condiţiuni se pot vedè în tot timpul în cancelaria comunală.

Haşag, în 22 Ianuarie 1890.

Primăria comunală.

Nr. 1286/1890.
Vicecomite.

[840] 1—3

Publicare de licitaţiune.

Pentru asigurarea furnisării petrişului (prundului) de lipsă în anul 1890 pe toate drumurile municipale de pe teritorul comitatului Sibiiu se publică pertractare concursuală ce se va ţinè prin oferte scrise şi închise în **15 Februarie 1890 la 9 oare a. m.** la vicecomitele comitatului Sibiiu în edificiul comitatului.

Se provoacă deci toţi aceia, care doresc a intreprinde această liferaţie, a-'şi subşterne ofertele lor vicecomitelui comitatului cel mult până la oara amintită a ḑilei defipte pentru pertractare. Ofertele întrate mai târḑiu, precum şi telegramele întrate ori-şi-când nu se vor lua în considerare.

Pe cuvertul ofertului provĕḑut cu 5 sigile şi timbrat după regulă e a se scrie deasupra adresei limpede numele acelei linii sau părţi de drum, la care se refere ofertul.

Ofertele sûnt de a se compune după formularul şi conspectul de împărţire, care ambele se pot primì dela oficiul r. u. de construire de aici.

La ofert trebue sĕ se alăture cuitanţa despre depunerea vadiului la cassa comitatensă.

Vadiul trebue sĕ consiste cel puţin din 5% dela suma preţurilor, care le promite oferentul după cantitatea de petriş pusă în conspectul de împărţire, care servesce de basă la pertractare.

Bani gata sau obligaţiuni nu se primesc cu ofertul.

Conspectul despre împărţirea petrişului de furnisat, contractul de furnisare, condiţiunile specifice, formularul de ofert şi conspectul de împărţire ce trebue alăturat acesteia, se pot cetì, respective primì la oficiul r. u. de construire din loc (casa comitatensă, odaia Nr. 39) în oarele ordinare de oficiu.

Sibiiu, în 21 Ianuarie 1890.

Vicecomitele comitatului Sibiiu:

Thalmann m. p.

INSTITUT TIPOGRAFIC în Sibiiu.

A ieşit de sub tipar

ŢINEREA VITELOR

de

Eugen Brote,

president al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu".

Preţul unui exemplar **12 cr. v. a.**

Un mijloc extern de efect surprinḑĕtor la **reumatism**, **podagră**, **umflături traumatice** şi de **luxaţiune**, precum şi la durerile reumatice **de cap** şi **de urechi**, este aşa numitul

REPARATOR.

Pe basa conspectelor statistice ale spitalului Rochus s'au făcut acolo cu reparatorul 136 de experimente, prin care în 7 casuri s'a obţinut îmbunătăţire, în 129 de casuri vindecare completă.

Se capĕtă prin postă din farmacia mea şi în toate farmaciile din ţeară. Flaconul mare **1 fl.**, flaconul mic **50 cr.**

[833] 3—5

GEORG KRIEGNER. **Farmacia la „Coroana ungară".** Budapesta, Kálvin-tér.

INSTITUTUL TIPOGRAFIC ÎN SIBIIU

recomandă:

Articlul de lege XXI. din anul 1886

DESPRE JURISDICŢIUNI,

şi articlul de lege XXIII. din anul 1886.

DESPRE PROCEDURA DISCIPLINARĂ.

Cu explicaţiuni şi notiţe de orientare. Preţul 40 cr. v. a.

Nr. 28.506/VI. b.

Ordonanţe ministeriale

pentru întroducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.) Preţul 12 cr. v. a.

Articlul de lege XXII. din anul 1886

DESPRE COMUNE.

Cu explicaţiuni şi notiţe de orientare. Preţul 40 cr. v. a.

INSTITUT TIPOGRAFIC DIN SIBIIU

recomandă:

DICŢIONAR

român-german şi german-român

de

Sab. Pop. Barcianu,

odin. paroch gr.-or. în Rĕşinari, asesor consistorial etc.

Revidat şi completat

de

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Română-germână.

704 pagini.

Preţul 2 fl. 50 cr. v. a.

Partea II. Germană-română.

1152 pagini.

Preţul 3 fl. 80 cr. v. a. = 10 lei.

Deposit general

pentru România la librăria lui

Alexandru Degenmann,

Bucuresci, Calea Victoriei 53.

NB. Pentru trimiterea prin postă **20 cr. v. a.** de exemplar.

A ieşit de sub tipar cu litere latine:

ARGHIR ŞI ELENA.

Istoria

preafrumosului ficior de craiu şi a preafrumoasei fete măiestre cu pĕrul de aur.

Adecă:

închipuire, sub care se înţelege luarea Ardealului prin Traian cesarul Romei.

Preţul **20 cr. = 50 bani.**

---

[666] 43—50

Cancelaria Negruţiu

în Gherla — Sz.-Ujvár — Transilvania

deschide abonament pe anul 1890

la

„Amicul Familiei." Ḑiar beletristic şi enciclopedic-literar — cu ilustraţiuni. Cursul XIII. — Apare în 1 şi 15 ḑi a lunei în numeri câte de 2—3 coale cu ilustraţiuni frumoase; şi publică articoli sociali, poesii, novele, schiţe, piese teatrale ş. a.; — mai departe tractează cestiuni literare şi scientifice, cu reflexiune la cerinţele vieţii practice; apoi petrece cu atenţiune vieaţa socială a Românilor de pretutindenea, precum şi a celoralalte poporaţiuni din patrie şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte-o oară plăcută familiei strivite de grijile vieţii; şi preste tot nisuesce a întinde tuturor indiviḑilor din familie o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţul de prenumeraţiune pe anul întreg e **4 fl.**, pentru România şi străinătate **10 franci** — lei noi, plătibili şi în bilete de bancă ori marce postale.

„Preotul Român." Ḑiar bisericesc, şcolastic şi literar — cu ilustraţiuni. Cursul XV. — Apare în broşuri lunare câte de $2\frac{1}{2}$—$3\frac{1}{2}$ coale; şi publică portretele şi biografiile archiereilor şi preoţilor mai distinşi, precum şi alte portrete şi ilustraţiuni, — mai departe articoli din sfera tuturor sciinţelor teologice şi între acestia mulţime de predici pe Dumineci, sĕrbători şi diverse ocasiuni, mai ales funebrale, — apoi studii pedagogice-didactice şi scientifice-literare; şi în urmă tot soiul de amĕnunte şi sciri cu preferenţa celor din sfera bisericească, şcolastică şi literară. — Preţul de prenumeraţiune pe anul întreg e **4 fl.**, — pentru România **10 franci** — lei noi, plătibili şi în bilete de bancă ori marce postale.

Colectanţii primesc gratis tot al patrulea exemplar.

Numeri de probă se trimit gratis ori-cui cere.

Tot de acolo se mai pot procura şi următoarele cărţi din editura proprie:

Renascerea limbii românesci în vorbire şi scriere, invederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet.) Broşura I., II. şi III. Preţul broş. I., II. câte 40 cr. — Broşura III. 30 cr. Toate trei împreună 1 fl. v. a.

Merinde dela şcoală sau **învĕţături pentru popor,** culese din ḑiarul unui şcolar, de Dr. George Popa. — Opul acesta, pentru povĕţuirile lui valoroase, are sĕ ocupe un loc de frunte în bibliotecile noastre poporale. Dl autor a avut nimerita idee, de a publica prin opul de faţă un ḑiar de şcoală ce 'şi-'l făcuse ca elev de anul I. al şcoalei poporale superioare din Câmpeni, va sĕ ḑică precând era în al 4-lea an de şcoală. În acest ḑiar se cuprind diferite impresiuni din copilărie, atât din şcoală, cât şi afară de şcoală, o colecţiune bogată de diferite povĕţuiri primite dela învĕţătorul seu, pe care autorul le-a prelucrat şi desvoltat cu multă îngrijire. Cele mai fundamentale principii cu privire la morală religiune, naţionalitate, igienă, economie, istorie etc. etc. se află în acest op, aşa că singur numai câteva din cele 32 capitole, cum ar fi de exemplu capitolul despre fumat, despre curăţirea trupului etc, ar fi deajuns pentru a merita sĕ nu lipsească din nici o bibliotecă poporală românească. Opul cuprinde 289 pag. 8°. — Preţul unui exemplar cu porto francat e 1 fl. 10 cr.

Barbu cobzarul. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţul 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţul 20 cr.

Idealul perdut. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţul 15 cr.

Opera unui om de bine. Novelă originală. — Continuarea novelei: **„Idealul perdut"** — de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţul 15 cr.

Miseriile sociale. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţul 20 cr.

Fûntâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţul 10 cr.

Codrean craiul codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţul 10 cr.

Ultimul Sihastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţul 10 cr.

Bunica şi nepoţelul. Schiţă din sfera educaţiunii. După Ernest Legouvé, de G. Simu. Preţul 10 cr.

Probitatea în copilărie. Schiţă din sfera educaţiunii. După Ernest Legouvé. Preţul 10 cr.

El trebue sĕ se însoare. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţiu. Preţul 25 cr.

Branda sau nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoş. Novelă istorică naţională. Preţul 20 cr

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioan Tanco. Preţul 30 cr.

Herman şi Dorotea, după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantin Morariu. Preţul 50 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide, trad. în versuri de Petru Dulfu. Preţul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicoară, prof. gimnas. — Cu portretul M. S. regine României. Preţul 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafiri şi viorele, poesii poporale, culese de Ioan Pop Reteganul. Un volum din 14 coale. Preţul 60 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau **Cloşca cu puii ei de aur.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţul 20 cr.

Biblioteca „Săteanului Român". Cartea III., IV. Cuprind materii foarte interesante şi amusante. Preţul la ambele 50 cr., — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca „Familiei". Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante şi amusante. Preţul 30 cr.

Colectă de recepte, din economie, industrie, comerciu şi chemie. Preţul 50 cr.

Economia pentru şcoalele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţul 30. cr.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Români. De Vasilie Gr. Borgovan. Preţul 15 cr.

Manual de gramatica limbii române pentru şcoalele poporale, în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Năsĕud. — Manual aprobat prin ministerul de culte şi instrucţiune publică cu rescriptul de datul 26 Aprilie 1886 Nrul 13193. — Preţul 30 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versuri funebrale, urmate de iertăciuni, epitafii ş. a. Preţul 50 cr.

Carte conducĕtoare la propunerea calculării în şcoala poporală pentru învĕţători şi preparanḑi. Broş. I. scrisă de Gavril Trifu, profesor preparandial. Preţul 80 cr.

Cuvĕntări bisericesci la toate sĕrbătorile de preste an de I. Papiu. Un volum de preste 24 coale 8° mare, hârtie fină. — Numele d-lui I. Papiu este mult mai bine cunoscut clerului român, decât sĕ fie de lipsă a mai recomanda acest nou product al d-sale. Clerul român a învĕţat a-'i apreţui scrierile d-sale pentru însemnata lor valoare literară. — Noul tom de predici întrece încă toate volumurile de predici edate până acum prin întocmirea sa, avênd o notiţă istorică la fiecare sĕrbătoare, care arată timpul întroducerii, fasele prin care a trecut şi modul cum s'a stabilit respectiva sĕrbătoare. Preţul unui exemplar cu porto-francat e 2 fl.

Cuvĕntări funebrale şi iertăciuni pentru diferite casuri de moarte, întocmite de Ioan Papiu. — Acest volum de preste 24 coale cuprinde: 8 cuvĕntări acomodate pentru ori-ce casuri ordinare de moarte întêmplate în timpuri diferite ale anului, 10 la casuri ordinare, însĕ mai speciale de moarte, 4 la îmormêntarea oamenilor bĕtrâni, 5 la îmormêntarea pruncilor, tinerilor şi a junilor, 9 la casuri de moarte speciale; — apoi pe mai bine de patru coale urmează o mulţime de iertăciuni precedate de o întroducere generală în iertăciuni, şi anume: 1. Iertăciunile bărbatului dela muiere; 2. — ale muierii dela bărbat; 3. — ale părintelui dela fii; 4. — ale mamei dela fii; 5. — ale fiilor dela părinţi; 6. — ale fratelui sau surorii dela fraţii şi surori; 7. — ale nepoţilor dela moşi, moaşe, buni, bune, străbuni, străbune; 8. — ale nepoţilor dela unchi şi mătuşe; 9. — dela neamuri şi consângeni mai depărtaţi; 10 — dela consoţi de aceeaşi ocupaţiune; 11. dela binefăcĕtori, amici, cunoscuţi şi dela toţi creştinii adunaţi. Recomandăm clerului român acest bogat volum de cuvĕntări funebrale şi iertăciuni lucrate amĕsurat tuturor cerinţelor preoţimii fungente la casuri funebrale. — Preţul unui exemplar expedat franco e 2 fl.

Cuvĕntări bisericesci. Tomul III., scrise de Ioan Papiu. — Acest tom cuprinde predici pe Dumineci şi se extinde pe 12 coale 8° mare. — Preţul unui exemplar expedat franco e 1 fl.

Orientul catolic sau **concordanţele tradiţiunii,** în douĕ limbi — română şi latină, tractează despre primatul bisericii şi se extinde pe 22 coale 8° mare. — Scrisă de Ioan Papiu. — Opul acesta a fost recensat favoritor şi lăudat şi de foile străine. — Preţul unui exemplar expedat franco e numai 1 fl. 50 cr.

Resultatele filosofiei sau cunoscinţele cele mai de frunte despre natura spirituală a omului, despre relaţiunile şi scopul lui, expuse în mod poporal de profesorul Dr. Iosif Frapporti şi prelucrate în traducere liberă (cu facultate dela autorul) de Ioan Papiu. — Acest op, care se extinde pe 11 coale 8°, e foarte acomodat ca premiu pentru cei-ce absolvă şcoala poporală, se vinde cu preţul numai de 50 cr. exemplarul expedat franco.

Manual catechetic pentru primii ani şcolastici, prelucrat după I. A. Fritz de Basiliu Ratiu, fost profesor de sf. scriptură, catechetică şi metodică în seminarul archidiecesan din Blaj, actualmente vicar archiepiscopesc în Făgăraş. — Acest op de mare însemnătăţa pentru literatura catechetică română este o prelucrare liberă, schimbând unele aplicări practice cu altele recerute de relaţiunile şi lipsele băieţilor nostri, ear' ceremoniile bisericesci înlocuindu-le cu cele prescrise şi usitate în biserica noastră română. În note se arată şi procederea ce are sĕ o observe catechetul faţă cu discipulii sei. Această scriere are sĕ fie un îndreptar în mâna catecheţilor, învĕţătorilor şi a părinţilor la instructiunea religioasă-morală ce au sĕ o dee micilor băieţi. — Preţul unui exemplar din acest op, care poartă clausula aprobării Preaven. ordinariat metropolitan din Blaj şi care cuprinde 222 pag. 8°, avênd mai multe poesii în text, — este 1 fl.

Omiliile celui dintru sfinţi părintelui nostru Ioan Gură-de-aur la epistolele sfântului apostol Paul cătră Tit şi Filemon. Traduse de Constantin Morariu. Preţul unui exemplar cu porto-francat e 60 cr.

Dumneḑeeasca liturgie a celui dintru sfinţi părintelui nostru Ioan Chrysostom, compusă din operele acelui sfânt părinte de Ioan Borosiu, paroch gr.-cat. şi asesor consistorial. Preţul unui exemplar cu porto-francat e 40 cr.

Catechese pentru pruncii şcolari din şcoalele poporale. După George Mey, preot în Schwörzkirch din diecesa de Rottenburg, de Titu Budu, paroch gr.-cat. în Sat-Şugatag, protopopul distr. Mara, adm. vicarial al Maramurĕşului etc. etc. Ediţiunea II. Preţul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Din trecutul Silvaniei. Legendă de Victor Russu. Preţul unui exemplar cu porto francat 1 fl. 05 cr.

Prin moarte la victorie. Comedie într'un act. După A. Kotzebue, localisată de Irina Sonea n. Bogdanu. Preţul unui exemplar 10 cr.

Influenţa mândriei. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţul unui exemplar 30 cr.

Cele mai ieftine cărţi de rugăciuni:

Mărgăritarul sufletului. Carte bogată de rugăciuni şi cântări bisericesci foarte frumos ilustrată. Preţul unui exemplar broşurat e 40 cr., legat 50 cr., legat în pânză 80 cr., legat mai fin 1 fl., legat în piele 1 fl. 30 cr., în lux 2.50—2.80.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni şi cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru pruncii şcolari de ambe sexele. Preţul unui exemplar broşurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr.

Cărticică de rugăciuni şi cântări pentru pruncii şcolari de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Preţul unui exemplar e 10 cr.; 50 = 3 fl., 100 = 5 fl.

Visul Preasfintei Vergure Maria a Născĕtoarei de D-ḑeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu icoane frumoase. Preţul unui exemplar expedat franco e 10 cr., 50 exemplare 3 fl., 100 exemplare 9 fl.

Epistolia D. N. Isus Christos. Preţul unui exemplar legat şi expedat franco e 15 cr.

A se adresa la „Cancelaria Negruţiu" în Gherla. — Sz.-Ujvár. — Transilvania.

Unde se cumpĕră acţiile tuturor bancelor române cu preţurile cele mai bune.

Editura şi tiparul Institutului tipografic, societate pe acţii în Sibiiu sub responsabilitatea lui Michail Gerula.